

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 1. Figuræ, & Symbola, ex Veteri, Testamento. Ex Novo. Ex Patribus, & alijs.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79340)

A.
TITULUS I.
ACEDIA.

§. I.
Figura, & Symbola
Ex Veteri.

Quamque introduxerit te Dominus &c. & deleverit Gentes multas coram te, Hebraeum &c. Deut. 7. 1. Promisit Deus Israelitis, ut ad eorum ingressum septem Gentes everterentur; per quas Lyranus septem peccata capitalia intelligit. Per Hebraeum, qui omnium primus numeratur, & interpretatur formidans, intelligit pigrum; qui vano metu percussus à currenda via mandatorum Dei retardatur. Dicit piger; leo est in via. Prov. 26. 13. Hic primus vincendus: quia nec ipse proficit, nec alios proficere sinit. Mendoza in 1. Reg. 6. v. 7.

Fugit Adonibezec; quem persecuti comprehenderunt, caesis summitatibus manuum ejus & pedum. Dixitque Adonibezec: septuaginta reges, amputatis manuum, ac pedum, summitatibus, colligebant sub mensa mea ciborum reliquias &c. Judicum 1. 6. 7. Acedia est parvus amor boni cum tadio, & inordinata animi tristitia, & impatientia rei divinæ. Comparatur paralyti; quæ facit membra arida, & impotentia. Sic Acedia facit pedes impotentes ad ambulandum, manus ad operandum, & membra omnia ad laborem poenitentiae sustinendum. Item Adonibezec, qui interpretatur: dominator egestatis. Et Prov. 10. 4. dicitur: egestatem operata est manus remissa, id est, piger. Reges dicuntur viri Religiosi, juxta illud Eccl. 48. 8. qui unguis reges ad poenitentiam. Religiosi quidem deberent se, & alios, regere per vitam, & doctrinam: sed aliqui habent manus, & pedes, amputatos per Acediam. S. Bonaventura Diæta salutis c. 7. tit. 1. de Acedia. Qui (Sifara) soporem morti socians defecit, & mortuus est. Judic. 4. 21. Comparatur etiam Acediosus lechargico. Sicut Sifara; de quo dicitur: qui soporem &c. Et sicut vulgò dicitur: quod nimis fortiter, & profunde, dormit, qui culcitram sibi furari permittit: sic piger nimis oppressus est somnò Acediæ;

qui permittit sibi furari culcitram, id est, quietem bonæ conscientiæ. Idem ibidem.

Ex Novo.

Domine puer meus jacet in domo paralyticus. Matth. 8. 6. Per servum Centurionia paralyticum figuratur quilibet spiritualiter languidus, & maximè acediosus; more paralytici ad divina piger, & quasi immobilis. Dionysius Carthusianus in Matth. 8.

Ecce homo manum habens aridam. Matth. 12. 10. Per hunc hominem intelligitur quilibet piger, acediosus, qui negligit operari, quæ Dei sunt. Idem hic.

Arida manus &c. Surge, tolle lectum tuum. Luc. 5. 24. Spiritualiter per paralyticum intelligitur quivis acediosus: quia, sicut paralytis membra immobilia reddit; sic Acedia vires animæ; & corpus à Dei obsequio, & motu virtutum retardat; & ad ea, quæ veræ pietatis sunt, quasi insensibilem reddit hominem. Idem Dionys. hic art. 13.

Arida manus operationem sterilem, aut nullam, insinuat - Dexterâ manus operationem pro supernis, & infallibiles actiones - Sanat hunc Dominus Sabbathò, manum aridam in bonitate naturali restituens; ut pro Sabbatho vitæ supernæ opera recta, & competentia, operetur. Simon Casl. l. 5. c. 2.

Ex Patribus, & aliis.

Ignavia somni conjux est. S. Gregor. Naz.

Acedia comparatur salicibus infructuosis: nam solum faciunt umbram diabolo. S. Vincentius Ferrerius c. 7. ex sermonib. sup. orat. Dom. Acediæ universa incommoda unò versiculò B. David expressit: dormitavit anima mea præ tadio. Pl. 118. 28. id est, præ acedia. Cassianus l. 10. c. 14. de Cænob. inslit. Acedia similis est Saturno, qui est inter septem planetas supremus: est inferiorum infrigidativus, tardè incessivus, & sœtuum mortificativus. Sic Acedia infrigidat corda; reddit tardum ad motum boni operis, per quem excitatur, & conservatur, calor amoris. Est Acedia similis aëri: qui est tam mobilis; quòd omni impellenti, & subintranti, statim aperitur, & cedit: ventis impellitur, nubibus impletur, & flammeis

A

flammeis

flammeis ignitionibus succenditur. Sic Acedia omni tentationum impulsui facile aperitur. & cedit: nam omnium cogitationum, & tentationum sentina, est otium. Joannes à S. Germaniano de exempl. & rer. similit. l. 1. c. 2.

§. II.

Alia de Acedia.

Acedia est diffidentia de propriis viribus cum auxilio Dei implendi ardua. Ab hac quisquis fuerit corde possessus, veluti defunctus, quodam insensibilitatis aggere agnoscitur esse sepultus. S. Laurentius Justinianus l. 1. de spir. animæ interitu.

Acedia est tadium mentis in bonum; nausea spiritualis, & intellectualis boni; stomachatio cibi vivificantis animam; sentina foetens navigantis vitæ; apertum ostium ad ingredientes iniquitates; pondus sensualitatis deprimens; odium activorum; aspera responsio ad excitantes. *Va!* clamat ad Missam, *euge!* ad mensam; hospitium peregrinantium malorum; secessus procerum infernalium. Hæc sedens in cathedra malæ quietis, & cella deliciarum, Deo vocanti non respondet, Angelo excitanti non consentit, adveniendi virtuti non assurgit, salubriter consulenti non credit, duci recte ducenti non obedit, collegam activum repellit, aut odit; consimilem amplectatur, & diligit. *Propter frigus piger arare noluit; mendicabit ergo astate; & non dabitur illi.* Prov. 20. 4. Cogetur mendicare in æstate decoquentis Judicii, seu in claritate Sanctorum. Sed non dabitur ei de laboribus aliorum, ut refocillet animam suam; neque de aliorum victoria suscipiet ille coronam. Sed nec justificabitur de justitia in labore agentium vitam suam: nam scriptura dicit: *juxta opera manuum suarum retribuetur ei.* Prov. 14. 12. Et alibi: *dote ei de fructu manuum suarum.* Prov. 31. 31. non alienarum; & *laudent eum in portis operum ejus*, non aliorum. Simon Cals. l. 8. c. 49.

Acediosi in aula diaboli habent officinam Camerariorum; otium pulvinar diaboli. In

hoc differt dominium diaboli ab aliis; quia nemo vult servos otiosos solus dæmon. Item sunt vasa vacua in cellario diaboli, apta quovis repleti vitio. Diabolus illorum medicus &c. Joannes de Broymard summa Prædicantium. Acediosi.

§. III.

Acediam vitandi motiva, & amuleta.

Subcinericius panis, 3. Reg. 19. 6. cibus optimus est contra Acediam. Panis subcinericius, est memoria mortis; quæ multum reficit animam contra Acediam: incutit enim timorem; timor verò sollicitudinem operatur; sollicitudo torporem excitat. Hugo Card. hîc.

Sedentes in tenebris & umbrâ mortis. Pf. 106. 10. Sedere accipitur in Scriptura, pro ignavum esse, & voluptatibus deditum. Ignaviam locus ille significat. S. Nilus lib. ascetico.

Dixi ego in corde meo. Ecclæ. 1. 1. Id est, in hanc considerationem deveni, propter spiritualem in considerando afflictionem. Unde verbum est non Sapientiæ sed Acediæ; quæ non inveniens quietem interiùs, quærit exteriùs. *Dixi igitur; vadam; & affluam deliciis.* S. Bonaventura hîc.

Osculabatur pedes ejus, & unguentum ungebat. Luc. 7. 38. Ideo unguentum ungebat Domini pedes, & innovabat opera novi cultus; quia novum hominem noverat, & variabat opera; nè velut otiosa pateretur ab ipso repulsam. Quia nec standum est otiosè ante divinos pedes, qui non quieverunt in opere nostræ salutis; sed per montes, & planities; civitates, & castella; per maria, & deserta, fecere discursum; donec confingerentur in cruce, ad expectandum omnem peccatricem animam. Simon Cals. l. 8. c. 40.

Acediosi semper verberantur à dæmonibus sine quiete. S. Vincentius Ferrerius Dom. 17. post Trinit. serm. 2.

Vide plura Labor. Otium, Tepiditas. Peccata capitalia.

TITULUS II. ADULATIO.

§. I.

*Figuræ, & Symbola.**Ex Veteri.*

Fac mihi pulmentum, sicut velle me nosti. Gen. 27. 4. Adulatorum hæc cura maxima est; ita dicere, ita facere; uti velle norunt dominos. Jam scitur, quid velint domini: *loquimini*, sicut Isaiæ 30. 10.

nobis placentia. Jeremias Drexelius Orb. Phaët. de adulat. c. 1. §. 2.

Fili, si se lactaverint peccatores &c. Prov. 1. 10. Adulatorum titulus nutrices diaboli sunt. Gerulæ cunas agitant, canunt; quò citius, & suavius, infantem sopiant. Sic adultores malignò cantu, laudibus, approbatione, in soporem dant eos, quos blandis verbis velut in cunas condunt. Drexelius Orb. Phaët. c. 1. de adul. §. 1.

Ris-